

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2022. november

HÍREK

Erdő-helyreállítási kísérlet a Duna-Dráva Nemzeti Parkban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság partnerségével is zajló LIFE WILDIsland nemzetközi projekt keretében a hazai Duna-szakasz legdélebbi szigetén, a Debrina-szigeten Igazgatóságunk Natura 2000 élőhelytípusokra jellemző élőhely-helyreállítási kísérletet tervez.

Igazgatóságunk kollégái az elmúlt időszakban elvégezték a kilenc darab talajszelvény terepi vizsgálatát, leírását és a laboratóriumi elemzésekhez szükséges minták levételét (alsó kép)

Az erdő-helyreállítási kísérletet védő kerítés

Az már előzetesen kijelenthető, hogy rendkívül változatos a sziget termőhelyi adottsága, jól mutatva a szigetek fejlődésének különlegességét és egyediségét a Duna mentén.

A projekt során továbbá elkészült a mintaterületeken megvalósuló erdőhelyreállítási kísérletet védő kerítés is (jobb felső kép).

További információ a projektről:

https://ddnp.hu/igazgatóság/palyazatok/life_wildisland

Szöveg és fotók: Sztellik Endre

Mintavétel

Meglepő teknős adat a Barcsi borókás területéről

Szokatlan felfedezést tett 2022 nyarán a Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozó Barcsi borókás területén igazgatóságunk megbízásából teknős felmérést végző kutató, aki az Aranyospusztai-tó gátján található tojásrakó helyen mérte fel a mocsári teknősöket.

Az egyik nőstény páncélján jeleket vett észre, majd a jelzést közelebről megvizsgálva kiderült, hogy egy 2006-ban genetikai vizsgálat céljából befogott egyedről van szó. Ilyen visszafogásról eddig nem volt tudomásunk, pedig az akkor még csak 10 éves teknős mindössze 75 métert távolodott el a 16 évvel korábbi befogás és szabadon bocsátás helyszínétől. Ez a tény is jól mutatja a mocsári teknősök ragaszkodását megszokott élőhelyükhöz.

A teknősök számára kedvező vizes-mocsaras területek kiterjedése már a folyószabályozások óta jelentősen csökken, az utóbbi időszakban pedig a klímaváltozással járó szárazodás méginkább veszélyezteti a faj élőhelyeit. A folyamat szembetűnő a Barcsi borókásban is, ahol a jelentős kiterjedésű Nagyberkek az idei évre teljesen kiszáradt, miként a fellelt teknős élőhelyéül szolgáló törendszer néhány tagja is és valamennyi tóban kritikusán alacsonyra süllyedt a vízszint a nyár folyamán.

Így az egyre veszélyeztetettebb mocsári teknős populációk nyomkövetésének jelentősége is megnő. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 2016-ban indította újra a Dráva-monitoring programot, ennek keretében történik a Barcsi borókásban és egyéb alkalmas Dráva-menti élőhelyeken a mocsári teknősök évenkénti felmérése is.

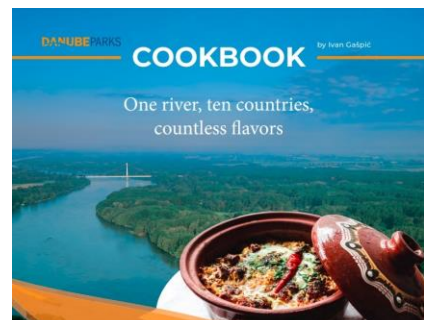
Szöveg: Molnár Dániel, fotó: Purger Jenő

Egy folyó, tíz ország, számtalan íz – megjelent a Duna menti országok népeinek szakácskönyve

A kiadvány egy történet a Dunáról és egyúttal az ismeretszerzés eszköze is. Lehetőséget teremt a történelmi múltra való visszatekintésre, valamint segít megismerni a Duna-régió örökségét.

A Duna menti táj képét nem csupán a víz és a természet formálta, hanem a történelem, a kultúra, az építészet és az élet megannyi más aspektusa, többek között a gasztronómia.

A Danube Travel Stories pályázat támogatásával elkészült kiadvány elérhető angol nyelven, az alábbi linkre kattintva: https://danubeparks.org/sharepoint/public/1653551614_uploads.pdf

A cserregő fagyöngypásztor

A tél elejére megváltozik az erdő hangulata. Legtöbbször csend uralkodik a fák között, amit egy-egy területéhez hű harkály vagy csuszka hangja tör csak meg. Sok erdei madár elvonult, mások kóborolnak, behúzódnak a településekre, felkeresik a madáretetőket. Ám van egy madár, amely ilyenkor is makacsul ragaszkodik az erdőhöz, és annak is a fagyönggyel fertőzött fáihoz.

Nem véletlenül, hiszen kedvenc téli táplálékai közé tartozik a fagyöngy termése. Ez a legnagyobb termetű rigófélénk, a léprigó. Olyannyira ragaszkodik egy-egy jobb fagyöngylelőhelyhez, hogy ott úgynevezett táplálkozórevírt is fenntart, míg a kedvenc eledele kitart. Ezekben az erdőrészekben télen gyakran hallatja erős, cserregő hangját, enyhébb napokon még halkán énekelget is. Ebből a ragaszkodásból a fagyöngy is hasznot húz. A termést a léprigó nem tudja teljes egészében megemészteni. A mag és a körülötte lévő ragadós burok sértetlenül halad át a madár tápcsatornáján, melyet aztán elpottyant, az pedig

szerencsés esetben fennragad egy faágon, ahol következő tavasszal kicsírázhat. Ily módon segíti egymást a két faj. A fagyöngy táplálja a madarat, a léprigó pedig elősegíti a növény terjedését.

A léprigó (*Turdus viscivorus*) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

Szöveg és fotó: Völgyi Sándor

Négylevelű mótelyfű (*Marsilea quadrifolia* L.)

Alig ismert, hogy vízben élő harasztfajok is vannak, melyek közül a legismertebb – nálunk is előforduló faj – a rucaöröm (*Salvinia natans*). Ide tartozó nemzetség a mótelyfűeké is, ami az egyetlen a harasztok között, melynek szárazföldi levelei éjjelre összehátródnak. Majdnem hetven fajuk ismert, amelyek elsősorban trópusi és szubtrópusi tájak lakói, legtöbbjük Ausztráliában él.

Magyar nevüket a vizenyős helyeken élő élőködő férgesről (májymótely) kapták, de a hazai fajt leveleinek jellegzetes alakja miatt nevezték vízi lóherének is.

Évelő növény, hosszan kúszó, elágazó gyöktörzsszel. A víz mélységétől függő hosszúságú nyélen fejlődő, a felszínen lebegő leveleinek átmérője 1–3 cm. Hajtásai kiszáradó iszapon 5–10 cm magasak.

Gyenge versenyképességű faj, más vízi-vízparti növények hamar kiszorítják. Kedveli a 10-20 cm-es vízmélységet; természetes körülmények között sekély álló- és lassan áramló folyóvizek, mocsarak parti zónájában, iszaptárulásokban fordul elő, de másodlagos előhelyeken – halastavak, csatornák partján, rizskultúrákban – is megjelenik.

A négylevelű mótelyfű (*Marsilea quadrifolia* L.) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 10.000 Ft.

Szöveg és fotó: Sztellik Endre

Új kiállítási anyag érkezett a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyre

A Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen folyó régészeti, antropológiai kutatások új ismeretanyaggal gazdagították a mohácsi csatával kapcsolatos ismereteinket. Az eddigi vizsgálatok azt bizonyítják, hogy az emlékhely III. számú tömegsírjában nyugvó halottak a csata utáni tömeges, brutális kivégzés áldozatai.

Dr. Varga Szabolcs történész 6 db rollupon keresztül mutatja be ezt a tragikus eseményt, illetve megismerteti az érdeklődőket az emlékhely, valamint az itt folyó régészeti kutatások történetével és az antropológiai vizsgálatok eredményeivel. A rollupok szövege hosszú kutatás eredménye: tartalmaz, izgalmas, de mindenki számára könnyen értelmezhető. A táblók gazdagon illusztráltak korabeli ábrázolásokkal, képekkel, grafikákkal, amelyek megszerkesztése Vértesi Lázár munkáját dicséri.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság célja, hogy az emlékhelyi bemutatás mellett, a későbbiekben egy vándorkiállítás keretében ismertesse meg az érdeklődőkkel a mohácsi csatával kapcsolatos legújabb kutatási eredményeket.

Szöveg és fotó: Varga Zsolt

A kiállítás a Csorba Győző Könyvtárral való együttműködés segítségével december 5. után Baranya megyében „vándorútra indul”, az érdeklődők több településen is megtekinthetik az információkban gazdag rollupokat. A helyszíneket és az időpontokat honlapunkon és Facebook, valamint Twitter oldalunkon tesszük közzé.

EMBER ÉS TERMÉSZET

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. Kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval. A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb virágálatét vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek termését fogyasztó süvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó. Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

Szöveg és fotó: Völgyi Sándor

Bemutatóhelyeink nyitvatartása az őszi-téli időszakban

Az őszi-téli időszakban bemutatóhelyeink nyitvatartási rendje az alábbiak szerint alakul:

Pécs – Pintér-kert Arborétum

november 2 – március 15.:
H-CS: 8.00-16.00, P: 8.00-13.30
december 22 – január 8.: zárva

Szaporca – Ós-Dráva Látogatóközpont

november 1 – április 30.: K-V 10.00-16.00
december 19 – január 8.: zárva

Mohácsi Nemzeti Emlékhely

október 24 – március 31.:
naponta 9.00-16.00 óráig
december 22 – január 8.: zárva

Kölked – Fehér Gólya Múzeum

október 31 – február 28.: zárva

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

október 16 – március 14.: naponta 10.00-15.00
december 22 – január 8.: zárva

Nagyharsányi Szoborpark

október 1 – március 31.: naponta 10.00-16.00
december 22 – január 8.: zárva

Drávaszentés – Dráva Kapu Bemutatóközpont

november 1 – április 30.: zárva

Pécs – Tettyei Mésztafa-barlang

november 2 – március 15.: zárva

A feltüntetett időszakokon kívül a főszezoni nyitvatartási rend érvényes.

További információk honlapunkon találhatóak: <https://ddnp.hu/okoturizmus/bemutatohelyek>

Decemberi programajánló

A december 7-re meghirdetett, „Madarak védelme a ház körül: téli madáretetés” című programunk technikai okok miatt elmarad.

December 10.: Az állatok viselkedése télen

Te tudod hova tűnnek télen a békák? Tudod mit eszik az őz ilyenkor? Tudod melyik állat készíti téli éléskamrát? Ki milyen túlélési stratégiát választ a hideg időszekekre?

Ha velünk tartasz ezen a délelőttön, sokat megtanulhatsz az állatok ösztönös viselkedéséről.

Helyszín, időpont: Kölked, Fehér Gólya Múzeum, 10.00 óra.

A program időtartama: 2-3 óra.

A részvételi díj: 700Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas